І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЖОВТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1960 No. 207. VOL. LXVII.

КАСТРО ДАЛЬШЕ КОНФІСКУЄ АМЕРИКАНСЬКЕ МАЙНО

ЗДА ЗОВСІМ ПРИПИНЯТЬ КУПУВАТИ ЦУКОР НА КУБІ

Фідель Кастро

Гавана. — 25-го жовтня ц. р. кубинський диктатор Фідель Кастро сконфіскував 166 американських компаній, які мають більшу вартість, залишаючи несконфіскованими тільки маленькі фірми. Вартість тепер сконфіскованих підприємств виносить майже $250 мільйонів. Несконфісковані фірми вартують коло $25 мільйонів. Перед Кастровими конфіскатами майно американських громадяна на Кубі виносило коло одного більйона долярів. Між сконфіскованими 25-го жовтня фірмами є такі відомі в ЗДА підприємства, як Кока Кола, Сієрс Ребак, Вулвортс, Нікардо, Вестінґгавз, Дженерал Електрік, Рейлвей Експрес та інші. Найновіща Кастрова конфіската, — це відповідь на американське ембарґо до Куби. В конфіскаційному декреті називається заборону експорту (крім харчів і ліків) „виїмковою аґресією ,яка хоче здусити нашу економіку". Численні фірми тепер знаціоналізовані були вже під урядовим кубинським зарядом, і теперішня конфіската — це тільки формальність. Сконфісковано і ті фірми американських громадян, які продають ліки, автомобілі, косметику, домашню птицю, меблі, машини, одежу, текстилії і також копальні, нафтові шиби, забезпеченеві компанії. Представник державного департаменту заявив, що акція кубинського прем'єра йде по лінії, яку ведуть чисто комуністичні уряди. З урядових кол повідомляють, що в 1961-му р. ЗДА не будуть купувати кубинського цукру, річна квота якого виносила досі 3.200,000 тонн, яку цього року Конґрес зменшив був на 75%. Але цього року ще до обмеження Куба вспіла продати ЗДА 2,396,000 тонн цукру. З урядових кол повідомляють, що президент Айзенгавер ще перед відходом із Білого Дому в січні 1961-го року проситиме Конґрес ухвалити новий „цукровий закон", в якому скасована буде кубинська квота. Представник державного департаменту Лінколн Вайт заявив, що Кастро веде чисто комуністичну економіку, бо конфіскує приватну власність без відшкодування та робить державу власником зайнятого майна. ЗДА купували від Куби одну третину свого запотребування на цукор. Америка купує річно коло 9,500,000 тонн цукру, і той цукор легко можна буде купити в інших американських латинських держав, які продукують цукор, і які мають труднощі, щоб його продати. Куба вже починає відчувати брак американських долярів. Кілька місяців тому уряд Кастра мав $200 мільйонів, але при кінці цього року той доляровий запас зменшиться до половини. Директор Національного Кубинського Банку майор Ернеста Ґевара від'їхав до Москви, де має пропонувати, щоб СССР закупив кубинський цукор в 1961-му році, якого має бути 5,700,-000 тонн.

Ніксон за розбудову космічної програми, Кеннеді говорить про упадок престижу ЗДА

Сінсіннаті, Огайо. — В дні 25-го жовтня віце - президент Ніксон виступив разом із своїм заступником, колишнім амбасадором до ОН Генрі Кебот Ладжом на телевізійній програмі. Обидва кандидати промовляли в Гарден Арені до розентузіязмованих 19,000 слухачів, які так часто переривали їх промови, що не можна було їх в означеному півгодинному часі закінчити. Коло 10,000 виборців не могли ввійти до залі і стояли на вулицях. Це досі був найчисленніший збір республіканських виборців у Ніксоновій виборчій кампанії. Промови обидвох кандидатів передавали через телевізійні і радіові стації по цілій країні. Ніксон знов говорив про те, що сенатор Кеннеді не має потрібного досвіду на те, щоб втримати мир усвіті без капітуляції перед комуністами. Ніксон казав, що як він стане президентом, до старатиметься так розбудувати аеронавтичну і космічну програму, щоб ніхто не смів твердити, що ЗДА не є першуном в цій ділянці. Під час найближчої каденції американського президента, казав Ніксон ,американські астронавти кружлятимуть довкола Землі. Вже тепер ЗДА мають сильніші ракети як СССР. Коло 1966-го року американська ракета кружлятиме разом із людьми довкола Місяця, а коло 1970-го року американські ракети літатимуть на Місяць і злюдьми вертатимуться на Землю. — Сенатор Кеннеді 25 жовтня вів виборчу кампанію в стейті Іллиной і в сусідніх місцевостях і повторював свої давніші твердження про те, що престиж ЗДА значно зменшився під час урядування в Білому Домі республіканців. Кеннеді казав, що віце - президент Ніксон мильно інформує американців в цій справі, кажучи, що престиж ЗДА ніколи не стояв так високо ,як тепер. Массачусетський сенатор твердив, що уряд свідомо не повідомив американських виборців про те, що розвідча аґенція влітї цього року зорганізувала була опитування в кількох европейських державах про те, як там люди дивляться на відношення сил між ЗДА і СССР. Уряд не вилвив вислідів цього опитування, яке мало ствердити, що престиж ЗДА зменшився, бо европейські країни бояться зросту сили СССР.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ВІТАЄ УККА З НАГОДИ 20-РІЧЧЯ

Президент Двайт Айзенгавер

Вашингтон. — „Америка завдячує багато патріотизмові, фаховості та конкуренційному духові своїх громадян українського походження" — твердить президент Двайт Д. Айзенгавер у телеграмі до голови Українського Конґресового Комітету Америки проф. Л. Добрянського, пересланій з нагоди 20-річчя УККА. Телеграма президента Айзенгавера в українському перекладі звучить:

„Це є привілеєм приєднатись до відзначення 20-их роковин Українського Конґресового Комітету Америки. Америка завдячує багато патріотизмові, фаховості та конкуренційному духові своїх громадян українського походження. Вільний світ завдячує багато чоловікам і жінкам, що високо тримають прапор свободи та працюють для поширення людських прав в кожній країні".

Раніше вітали УККомітет з його 20-біччям віце-президент і республіканський кандидат на президента Ричард М. Ніксон, демократичний кандидат на президента сенатор Джан Ф. Кеннеді, як і цілий ряд інших видатних американських діячів.

Джордж Міні, голова АФП-КІО інтересується антибольшевицькою акцією українців

Минулої суботи, 22-го жовтня, головний предсідник УНС Д. Галичин і його заступник И. Лисогір, перебуваючи в Скрентоні, зустріли припадково голову Американської Федерації Праці - Конґресу Індустріяльних Організацій Джорджа Міні, який в розмові з ними виявив велике зацікавлення багатобічною акцією американських українців та їх організацій проти комуністичного поневолення і загрози. Міні зокрема заінтересувався згадкою про випуск двох спеціяльних англомовних чисел „Свободи" з виключним антикомуністичним матеріялом, що появились з нагоди відвідин Хрущова в ЗДА минулого року та його приїздом до Ню Йорку в цьому році. Міні просив переслати йому додатково числа цих видань, що й зроблено.

Генерал Шрівер за збільшення видатків на досліди над новою зброєю

Ню Йорк. — Генерал-поручник Бернард А. Шрівер, який очолює Команду Летунського Досліду, промовляючи на зборах „Клюбу Вінґс", що дбає про розвиток авіяції в ЗДА, заявив, що треба якнайбільшої підтримки для команди дослідів, щоб не дозволити на те, щоб ворог перевищив цю країну, використовуючи нові технологічні винаходи. На думку генерала Шрівера єдиним засобом, щоб втриматися на першому місці в ділянці зброєнь, — це продовжувати інтенсивні досліди, щоб не дати себе випередити ворогові, який не рахується з видатками на зброєння і на нові роди зброї, бо він є власником всього майна в країнах, що є під комуністичним режимом. Наукові досліди в ділянці військового знання та інженерії — це найважливіший засіб в теперішньому часі для запевнення повної і певної оборони цій країні, — казав генерал Шрівер.

Секретар торгівлі Мюллер передбачає збільшення економіки на $5 більйонів

Гат Спрінґс, Вірджінія. — Секретар торгівлі Фредерік Г. Мюллер на пресовій конференції заявив, що не мають слушности ті, які почали говорити про економічну рецесію, бо Рада Бизнесових Дорадників при департаменті торгівлі передбачає, що в 4-ім кварталі економіка країни збільшиться на 5 більйонів долярів; в третій чверті економіка країни виносила $503 більйони, на $2 більйони менше, як на весні ц. р. Секретар торгівлі Мюллер сказав: „Прибутки перевищують видатки на консумцію, консумпція є більша від продукції в головних галузях промислу, і внаслідок цього треба сподіватися росту економіки". Мюллер заперечив, що „ЗДА є вже в рецесії, або що вони зближаються до неї". Свою заяву склав секретар торгівлі після конференції зі 100 великими промисловцями, які в більшості відкидають песимістичні твердження тих, які передбачають ще дальшу знижку в економіці, а поправа господарки мала б початися аж в половині 1961-го р.

Радіова стація відмовилася дозволити Кеннеді на безплатну відповідь Айзенгаверові

Сан Франціско. — Радіо стація в цьому місті заявила, що вона не може дозволити на те, щоб сенатор Кеннеді безплатно виступав на цій стації та відповідав президентові Айзенгаверові, бо дирекція стації уважає, що промова Президента була не партійна, тільки „неполітична". Представник сен. Кеннеді вимагав, щоб Кеннеді дістав безплатний дозвіл промовляти на цій стації та відповісти Айзенгаверові, який говорив про те, що ЗДА не є „другорядною державою", як це дехто твердить. Президент не згадував прізвища сен. Кеннеді, тільки говорив загально, що неправду кажуть ті, що ЗДА не є першорядною і наймогутнішою країною в світі. Кеннеді часто говорить у своїх виборчих промовах, що ЗДА відстають в багатьох ділянках в порівнанні із іншими державами.

Під час експльозії в крамниці у Виндзорі в Канаді згинуло 11 осіб, 75 осіб поранені

Виндзор, Онтеріо. — 25-го жовтня в департаментовій крамниці Метрополітен Сторс сталася експльозія, яка спричинила пожежу будинку та смерть 11-ох осіб, а 75 осіб були поранені. В крамниці були численні покупці, і тому такі численні жертви в людях. Ще й досі не витягнено тіл всіх тих, які згинули під заваленою задньою стіною. Вчасне погашення пожежі запобігло тому, що немає більших матеріяльних втрат. Одна присутня особа заявила що будинок „вибухнув немов грім" вгору. Причиною катастрофи мала бути якась недостача при інсталяції газового огрівача в пивниці цього великого будинку. Матеріяльні втрати будинку виносять коло $500,000 ,невраховуючи втрат знищеного товару ,що був в крамниці. Крамниця стояла при кінці того тунелю, що об'єднує канадійський Виндзор із американським Дітройтом.

ПАУК РАДИТИМЕ В СПРАВІ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — З кінцем цього тижня тут у приміщеннях Українського Конґресового Комітету відбудеться чергова нарада Пан-Американської Української Конференції, на порядку якої є справа запляннованого Світового Конґресу Вільних Українців. Ці наради відбудуться згідно з рішенням спільної конференції Президії Комітету Українців Канади й Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, що відбулася в Торонті в днях 19—21 лютого цього року та яка одноудушно схвалила „передати ведення підготовчої праці для скликання Світового Конґресу Вільних Українців Пан - Американській Українській Конференції, що покличе до життя Підготовчий Комітет". Конкретним завданням теперішніх нарад ПАУК буде створити такий Підготовчий Комітет та схвалити загальні напрямні для його праці. З Канади приїжджає делеґація Президії КУК, з її головою о. д-ром Василем Кушніром на чолі та пп. Іваном Сирником, інж. Володимиром Коссарем, Іваном Іванчуком і Володимиром Кохановом у своєму складі. В нарадах візьмуть участь члени Екзекутиви УКК і представник репрезентації українців Арґентини п. Ів. Грогоращук, що вже приїхав до Ню Йорку вже деякий час тому.

У Конґо ОН святкували своє 15-річчя при бойкоті збоку конґолійців

Леопольдвіль. — Місія Об'єднаних Націй в Конґо святкувала в минулий понеділок 15-річчя існування ОН і з цієї нагоди відбулась на великому спортовому стадіоні дефіляда різнонаціональних військ Об'єднаних Націй, яку приймали репрезентант генерального секретаря Даґа Гаммершилда, Расшвар Даял, ген. Карль Кальссон фон Горн, головний командант військ ОН, та його заступники — ген. Бен Гаммоу Кеттані з Марокко і ген. Індер Іт Рікгіє з Індії. Зате конґолійські автохтони майже цілком збойкотували ту церемонію і стадіон на 40.000 люда світив пусткою, бо з'явилась тільки жменя видатніших конґолійців та дуже мало глядачів. Не прийшли м. і. президент Жозеф Касавубу, ані голова Колеґії високих комісарів Жістен Бамбоко, ані шеф конґолійської армії полк. Мобуту. Не було й Люмумби, який прислав вістку, що не міг прибути, бо не мав відповідної охорони. Конґолійські вояки поставили загороди на шляху, що вів до стадіону, й робили труднощі тим конґолійцям, які хотіли поїхати туди. Політична ситуація далі хаотична. Полк. Мобуту зрікся свого пляну їхати до Ню Йорку до Гаммершилда із скаргою проти його репрезентантів в Конґо, які — за його ж твердженням — взяли сторону Люмумби та перешкоджують втихомиренню і заведенню ладу в краю.

ОН передбачують ліквідацію проблеми втікачів в Европі

Об'єднані Нації. — Високий комісар Об'єднаних Націй для справ втікачів д-р Авґуст Р. Ліндт, з осідком у Женеві ствердив на Соціяльній комісії ОН в минулий понеділок 21 жовтня ц. р., що існує оправдана надія на зліквідування проблеми европейських втікачів із другої світової війни до кінця наступного року. В таборах у Західній Німеччині, Австрії і Італії все ще є 13.800 осіб, а коло 60. 000 втікачів живе поза таборами, але все це потребуючі постійної допомоги. Д-р Ліндт, який з кінцем цього року покидає своє становище, бо він призначений на амбасадора Швайцарії до Вашинґтону, пов'язує оптимістичні вигляди щодо розв'язки проблеми европейських втікачів ліберальнішим іміґраційним курсом, що його прийняли Канада, Австралія, скандинавські країни, Бельгія і Голляндія, та що й ЗДА облегшили процедуру переселення. Поруч із надією на ліквідацію проблеми втікачів, як наслідку другої світової війни, існують ще нерозв'язані проблеми втікачів в різних інших пунктах світу: кругло одного мільйона палестинських арабських втікачів, понад мільйона втікачів з комуністичного Китаю в Гонґ Конґу, 200.000 арабських втікачів з Альжиру в Марокко і Тунісії.

Альжирські араби нарікають на ЗДА й прославляють Москву

Туніс. — Мохаммед Язід, міністер інформації в закордонно - революційному уряді арабських націоналістів із Альжиру, вернувшись з Америки до головної кватири згаданого уряду в столиці Тунісії, нарікав на американський уряд за байдужість до визвольної справи альжирських арабів. Під час його кількатижневого перебування в Ню Йорку ніхто з американських офіційних чинників не прийняв його, ніхто теж з речників ЗДА на сесії Генеральної Асамблеї не згадав про Альжир. Мохаммед Язід протиставив цій постанові ЗДА, яку зумовлює американсько-французький союз, прийняття, що його Хрущов зробив для альжирських арабів в Глен Ков, та приявність Хрущова на прийнятті в іракського міністра у честь альжирських арабів. Також прем'єр того закордонно-революційного уряду Альжиру, Фергат Аббас, байдужістю Заходу до визвольної справи альжирських арабів пояснював їх зворот в сторону Москви. Фергат Аббас вернувся в минулому тижні з подорожі до Москви і Пейпінґу, де його запевнили, що вони дадуть активну допомогу альжирським партизанам в їх дальшій партизанській війні проти Франції.

Совєтський маршал Нєдєлін згинув в летунській катастрофі

Москва. — Офіційно повідомлено, що віце - міністер військових справ, шеф совєтської ракетної зброї, маршал артилерії Мітрофан І. Нєдєліє згинув у летунській катастрофі. Коли саме і де ця летунська катастрофа сталася, серед яких обставин і т. д., всього цього большевики — згідно з своєю нотірійною тактикою конспірації — не виявили. Маршал Нєдєлін мав 58 років. Його становище, як шефа окремого ракетеого з'єднання в совєтських збройних силах, Хрущов виявив у зв'язку з інцидентом з літаком У-2 Ґері Поверса. Хрущов заявив тоді, що маршал Нєдєлін видав приказ збити кожний американський літак над совєтською територією, та що Нєдєлін має під своїм командуванням ракети, якими Совєти відплатились би Америці за її аґресію. Нєдєлін служив в большевицькій армії від 1920 року, а від 1924 є членом комуністичної партії. Він був кандидатом на члеєа Центрального Комітету. Його наступником призначено маршала Кирила Москаленка, який в останньому часі був командантом московської військової округи. Москаленко був за останньої війни командиром корпусу. Він є повноправним членом ЦК Компартії.

ЗДА Й АНГЛІЯ ПІДПИСАЛИ НОВИЙ ПАКТ ЩОДО ЛЕТУНСЬКИХ БАЗ

Гаролд Мекміллен

Лондон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен повідомив англійський парламент, що між Англією і З'єдиненими Державами прийшло до згоди щодо нового порозуміння в справі американських летунських баз на території Англії.Мекміллен назвав те перевірене порозуміння „цілком задовільне" для Англії. Справа виявилась у зв'язку з атаками соціялістичних послів проти американських баз в Англії, які ніби втягають Англію в міжнародні конфлікти внаслідку акції, що їх американські літаки переводять з своїх баз в Англії — без англійського відома. Деніс Гілі з соціялістичної Партії Праці і Джо Ґрімонд з Ліберальної запитували Мекміллена, чи англійський прем'єр може перейняти на себе повну відповідальність за всі лети американських літаків з англійської території та чи англійський уряд дістав право „вета" проти таких летів, які — за його думкою — можуть спричинити Англії поважні міжнародні труднощі. Ці промовці натякали виразно на зістрілення Совєтами американського літака РБ-47 над північно-атлянтійськими водами; ЗДА твердять, що це був цілком леґальний інспекційний лет над міжнародними водами, Совєти твердять, що літак збито над совєтськими водами, чи совєтською територією, куди РБ-47 летів із розвідчою місією. У відповіді на опозиційні запити, англійський прем'єр ствердив, що „все, що діється, діється при повній поінформованості політично відповідальних голів обох держав". Потім Мекміллен ще раз повторив, що „ми — по обох сторонах — є цілком поінформовані про все, що має статись". На запит про англійське право „вета" Мекміллен не відповів. Англійський прем'єр виявив, що в цій справі була довга розмова між ним і президентом Айзенгавером під час його останнього перебування в Америці і що саме тоді дійшло до того порозуміння. Мекміллен відмовився подати всі подробиці нового порозуміння до публічного відома, але запевнив, що нова умова „дає нам усе, що слушне і справедливе". Англійські соціялістичні і пацифістичні кола завзято поборюють тепер проєктоване влаштування в одному з портів у Шотляндії бази для американських підводних атомових човнів. В цій справі відбуваються в Англії віча, влаштовані пацифістами та аранжовані з-за куліс комуністами і їх поплентачами.

Англійські бомбардувальники будуть розкинені по різних летовищах світу

Лондон. — Англійська преса повідомляє про рішення англійського уряду й генералії децентралізувати воєнне летунство, себто розкинути бомбардувальники, здібні перевозити атомові бомби, по різних летовищах у широкому світі, щоб захоронити їх від знищення у випадку несподіваної атаки Совєтів на Англію. Таким чином англійські далекосяжні бомбардувальники будуть стаціоновані на Мальті, на Кипрі, в Східній Африці, Синґапурі й інших місцях, що їх дані країни відступили для англійського вжитку. Між тими далекими летунськими базами та летовищами в самій Англії будуть відбуватися постійні лети туди й назад з виміною літаків, так, що частина летунства буде все знаходитись в повітрі і тим паче буде захоронена проти небезпеки несподіваного знищення большевиками. Поруч із цим пляном, англійські керівні кола близько зацікавлені проєктами Пентаґону і штабу НАТО щодо вивінування членських держав НАТО атомовими ракетами на середній засяг типу „Поляріс". Ця справа є в стадії обмірковувань.

Директор Банку Англії конферує у Вашинґтоні в справі звишки цін золота

Вашинґтон. — Один з екзекутивних директорів Банку Англії М. Г. Парсонс, прибувши сюди несподівано літаком із Лондону, конферував у вівторок дня 25 жовтня ц.р. з секретарем скарбу Робертом Б. Андерсоном і Вільямом МекДж. Мартином, мол., головою ради Федерального Банку Резерви та іхніми співробітниками. Темою конференції була раптова звишка цін золота на лондонському й інших европейських ринках, яка в четвер минулого тижня досягла до 40 долярів за унцію, в той час, як офіційна ціна золота у ЗДА виносила 35 долярів. Ця звишка ціни золота, викликана спекуляцією золотом, мала різні некорисні наслідки і причинилася у великій мірі до збільшення напруження у світі, політичного неспокою у Франції, і розмов про девалюацію американського доляра. Гарячка золота на лондонському ринку в перших днях цього тижня видатно зменшилася і ціна золота впала до 37.50 дол. за унцію.

В АМЕРИЦІ

● **Донька нюйоркського губернатора Алфреда Смита,** який в 1928 р. був першим кандидатом - католиком на президента ЗДА, пані Емілі Смит Варнер склала заяву, в якій подає 5 причин, чому вона підтримує не католика Кеннеді, тільки квейкра Ніксона. Ось ці причини: Ніксон має потрібний досвід; ЗДА під час республіканського уряду стоять на вершку своєї сили; демократи в своїй кампанії очорнюють ЗДА і зменшують престиж цієї країни за кордоном; її батько не робив таких обіцянок, яких не можна здійснити і які дає Кеннеді, даючи всім те, чого вони хочуть; Ніксон і Кеннеді — це найкраще підготовані особи зайняти найвищі провідні становища в цій країні.

● **10.000 вояків і 100 літаків** беруть участь в маневрах армії і летунства, які відбуваються в Кентаки, обидвох Каролайнах і на Флориді. Головна частина маневрів відбудеться 31-го жовтня, коли сотки вояків будуть уживати парашутів, щоб атакувати „ворога".

● **Керована далекосяжна ракета „Титан"** перелетіла з Кейпу Канаверал ная Флориді до Південного Атлянтику, зробивши 6.100 миль. Це вже 18-ий успішний довід із цією ракетою на всіх 25 пробних її летів.

У СВІТІ

● **У Відні** відбулось в минулу неділю урочисте відзначення 4-ох роковин вибуху мадярської революції. В цій столиці Австрії все ще є дуже сильна колонія мадярських втікачів, які прибули туди після здавлення мадярської революції совєтськими танками. Відбулась паломницька проґулянка до прикордонної місцевости, через яку ринула на Захід хвиля мадярських втікачів перед комуністичним терором.

● **Японський цісар Гірогіто** підписав декрет про розв'язання парляменту і розписання нових виборів. Вони відбудуться 20 або 23 листопада ц. р. і рішатимуть про те, чи Японія залишиться надалі американським союзником, чи перейде до табору „нейтральних".

● **У Південній Родезії** поліція, спираючись на спеціяльно ухвалений закон про збільшення її компетенцій, арештувала 476-х муринів і 2-х білих, як „хуліґанів". Під це поняття підтягнено всі провини і злочини проти правопорядку.

● **Східньо - німецьке** комуністичне правління видало новий розпорядок, який шикує мешканців західнього Берліну: заборонено їм відвідувати берлінські цвинтарі, які всі знаходяться на периферіях, отже на території комуністичного володіння.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Suns, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право, в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Безсумнівна потреба

Українська спільнота у вільному світі має багато всіляких безсумнівних потреб, а між ними в теперішньому часі і обставинах на одне з перших, якщо не найперше місце висувається заплянований вже Світовий Конгрес Вільних Українців. Пригадуємо це у зв'язку з заповідженими на кінець тижня в Ню Йорку нарадами Пан-Американської Української Конференції, що розглядатиме вже практичні заходи для здійснення цієї давньої, але завжди актуальної, необхідної акції в наших багатобічних змаганнях і головно в наших зусиллях допомогти рідному українському народові здобути волю і незалежність. Державницька воля перемагає вже навіть в африканських джунглях, але вона все ще скована і придавлена важким комуно - московським чоботом в Україні та у великій частині Европи і Азії з їхньою тисячелітньою культурою і цивілізацією.

Про потребу Світового Конгресу Вільних Українців записано вже багато паперу і сказано багато слів. Реасумуючи все це можна ствердити, що самої потреби такого Конгресу ніхто, або майже ніхто не квестіонує. А всі застереження, що їх проти Конгресу видвигається, подиктовані сумнівами у нашу спроможність такий Конгрес з успіхом зорганізувати і відбути, як і рядом усіляких групових міркувань та плянів і тенденцій. Іншими словами застереження проти такого конгресу подиктовані сумнівами у нашу громадську і політичну зрілість, а досвід минулого їх у великій мірі оправдує. Тому теж і скептикам у цій справі не можна відмовити деякої рації, бо без оправданої віри в можливість успіху краще діла й не починати.

Ми не належимо до скептиків у цій справі. Навпаки ,ми віримо, що наша спільнота може спромогтись на кожну, навіть найтруднішу і найскладнішу акцію, якщо тільки вона і її провідники усвідомлять собі важливість справи та спроможуться на рішучість і мудрість перевести її в життя. Цього й побажати б Пан-Американській Конференції, вітаючи її напередодні нарад в Ню Йорку.

Офіційний оптимізм ОН

Об'єднані Нації святкували 24-го ц. м. 15-річчя свого існування з того часу, як правосильний став їх чартер, ухвалений 50-ма державами на з'їзді в Сан Франсіско від 25-го квітня до 26-го червня 1945-го року. З цього приводу генеральний секретар ОН Даг Гаммершилд виголосив в антракті святочного концерту, даного у великій залі палацу ОН Филаделфійською Симфонічною оркестрою, промову, навіяну оптимізмом щодо майбутности цієї світової організації та всього людства. Він признав, що в теперішньому світі існують „глибокі тіні, гострі конфлікти та напружене недовір'я", але висловив переконання, що — як в отій відіграній на коцерті 9-ій Симфонії Бетговена — світ перейде „від конфліктів і пристрастей до взаємної злагоди".

Щойно майбутній розвиток подій зможе доказати, чи висловлений Гаммершилдом оптимізм оправданий, чи може він пов'язаний тільки із святковим церемоніялом, що його не личить закаламучувати нотками вірнішого реалізму. Бо вже перший аргумент, що його Гаммершилд наводить на підтримання своєї тези про те, що теперішній гострий міжнародний конфлікт закінчиться „згодою в семействі", мовляв: „забагато маємо спільного, забагато однакових інтересів і забагато кожна сторона може втратити", вже цей аргумент дуже сумнівний. Якщо Гаммершилд має на увазі „голе життя", що його всі можуть втратити в атомовій війні, то він має рацію, що це спільна вартість. Але й на цьому кінець. Що спільного може мати вільний світ із світом комунізму?! Не спільні, а смертельно розбіжні і взаємно суперечні інтереси розділюють нинішнє людство.

Об'єднані Нації переживають своє 15-річчя в часі, коли ввесь совєтський пропагандивний апарат продовжує атаки проти ОН і персонально проти Гаммершилда, коли Совєти погрожують бойкотом нарад над проблемою роззброєння, коли французький президент Шарль де Голь назвав ОН цирком, не вартним того, щоб поважні люди там засідали. Такого стану раніше не бувало. І коли із зростом членства відносини в ОН щораз погіршувались, замість кращати, то це прояв важкої недуги тієї установи. Тим черваком, який точить ту установу, є СССР і його право „вета" та його засадничий підхід до ОН, не як до установи миру і злагоди, а як до терену для ведення розкладової пропаганди, інтриг і розладдя.

Четверта річниця

В жовтні-листопаді ц. р., минає чотири роки з часу революційних зривів, що охопили були дві совєтські сателітні країни — Польщу і Мадярщину, і які загрожували глибокими потрясенями усій совєтській колоніяльній імперії. Революційні настрої в Польщі повелося Москві зневтралізувати з допомогою тимчасових лібералізаційних уступок і реформ і поставленням у проводі польської компартії в'язненого довший час „сталінцями" Гомулки. На Мадярщині — останній захід: покликання до проводу звільненого з в'язниці Кадара — успіху не мав і стихійне повстання мадярських патріотів треба було здушувати поліційними і збройними силами Совєтського Союзу.

Обидві ці революції, зокрема мадярська, викликали були не тільки широкий відгомін у західньому світі, що в даний час не спромігся на ефективну підтримку революційним зривам польського і мадярського народів, але й теж наслідки, які тривають ще й досі і які знову ж виявляють деяку безпомічність Заходу у відношенні до совєтського імперіялізму. Мадярська революція 1956-го року притягає ще й нині увагу і симпатії вільного світу, державний департамент ЗДА кожного року проголошує офіційну заяву про моральну підтримку для героїчного мадярського народу із засудженням совєтського колоніялізму, справа совєтської інтервенції на Мадярщині ще й досі не знята з порядку нарад Об'єднаних Націй, але ж, не зважаючи на все це, Москві повелося не тільки закріпити свій режим на спацифікованій Мадярщині, але й добитися допущення свого ставленника Яноша Кадара на трибуну ОН. Домігся не тільки моральної а й матеріяльної підтримки на Заході і польський Гомулка, не зважаючи на те, що він прикрутив усі вольності і скасував усі здобутки польського „жовтня" і поставив свій режим на беззастережні послуги Москві.

Позитивним наслідком жовтнево - листопадових подій 1956-го року є те, що вони розкрили перед світом ще раз справжню суть і загарбницькі тенденції московсько-комуністичного імперіялізму і колоніялізму і зактивізували на міжнародних форумах справу поневолених Москвою народів, спричиняючись цим до офіційного визнання їх незалежницьких аспірацій .

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

Давня проблема американського сільського господарства, що, так би мовити, прийшла у висліді і наросла у своїй напрузі, по першій світовій війні, тобто в 20-их роках, ніяк не послабила своєї актуальности, а навпаки, в останніх днях ще більше зактуалізувалася із двох причин. Перш за все, її піднято в передвиборчій кампанії обох кандидатів, демократичного і республіканського, бо ж проблема видайности і економічного балянсу сільського господарства надзвичайно важлива для цілости національної економії ЗДА. А подруге, жадному кандидатові не можна легковажити фармерських голосів. Але що важніше таки під цю хвилю — це дійсність величезно успішних жнив в цьому році. Вони перевищують і так уже рекордові жнива 1958 і 1959 років на 2½% і під цим оглядом положення американського сільського господарства є економічною аномалією в світі, де великий відсоток людей голодних і недоживлених. Це аномалія тим більша, що із збільшенням зборів різних культур, а зокрема пшениці, прибутки фармерів за 1960 рік будуть куди менші як в минулих роках .

Споконвіку неврожаї були нещастям людей, а врожаї благословенням. Але не в Америці за останніх 35 років. Проблема в тому, що продуктивність американського сільського господарства далеко переростає запотребування на хліб і агрикультурну сировину. Їх забагато, і тому їхня ціна обнижується, втручуючи автоматично сільсько- господарське населення ЗДА в тяжке економічне положення. А воно становить коло 10% населення. І тому, що тут іде про „бути або не бути" цілої фармерської кляси, цього питання не можна розв'язати якоюсь радикальною методою, бо вона б спричинила забагато індивідуальних трагедій. За останніх тридцять років експериментовано багатьма засобами: інспіроване державою зменшення засівної площі, стабілізація цін, державна грошова субсидія фармерам за співпрацю з урядовими плянами, кредитові полегші і т. ін. Але поправи ситуації немає і не видно в найближчій будуччині. Причиною захитаної рівноваги в сільському господарстві Америки є величезний поступ техніки і наукових метод продукції. І хоч проблеми „фармерського господарства" не розв'язано куди краще її мати такою, як вона є, ніж журитися низькою видайністю агрикультури і недостачею харчів та сировини.

Другою проблемою американської економіки є втеча золота і обниження цінности доляра за кордоном. Цікаво, що і та проблема випливає із основної обильности американського народного господарства, і по своїй першій причині, із невідрадного світового положення. Але консеквенції того розвитку можуть бути некорисними для економіки ЗДА. По суті, ми можемо добачати три основні причини цієї втечі золота з Америки; перше, американська допомога закордонові дає йому в руки долярові девізи, котрими він може відтягати золото; друге, в недавньому минулому американський імпорт переростав експорт і знову причинився до відпливу долярів і золота. І хоч ситуація у тому відношенні дещо поправилася в американську користь, то її наслідки невідразу видні. А втім, ще інші фактори послаблюють її можливу ефективність. Третє, американські інвестиції закордоном ростуть у різних частинах світу. Для різних цілей американські компанії відкривають свої філії в других країнах. І тим самим скількість долярових девіз збільшається на міжнародньому ринку, і по закону подажу і попиту їхня цінність паде.

Можливість широко - закросної допомоги іншим країнам, інвестиції закордоном і великий імпорт, завжди доказують велике багатство і величезний економічний потенціял. Бо в іншому випадку, Америка не була б в спромозі на цього рода експерименти. Попросту, багатство має свої проблеми.

Ще однією причиною відпливу доляра є висока відсоткова стопа в інших країнах, а дуже низька в ЗДА. Мимто золото тяготіє за кордон, де воно більше платиться. Розуміється, що таке положення утруднюватиме фінансову і кредитову політику Федеральної Резервової Системи, якій буде дуже важко дальше обнижувати редисконт і законні резерви на випадок будь-якої знижки коньюнктури на будуче. На довшу мету, відплив доляра і золота до чужих країн міг би навіть загрозити цілій американській монетарній системі. Але це у відносно далекій будуччині.

Американська підмога для закордону є одним з найповажніших причинових факторів в площині відпливу золота, а воно зумовлене невідрадною міжнародною економічною ситуацією, московською агресивністю зокрема.

А загальне внутрішнє економічне положення ЗДА залишається без основних змін, воно відносно стабільне, далеке від якоїсь надзвичайної коньюнктури, і не є загрожене серйозною знижковою тенденцією. Будівельна індустрія помітно зміцнилася. Виробництво авт на високому рівні, як рівнож і виробництво сталі збільшилося, за звідомленнями журналу „Залізна Доба". На ринку праці немає причин до песимізму ,але теж не все дуже весело. В деяких стейтах, як Мейн, Пенсилвенія, Західна Вірджінія, Кентокі і Вашінгтон, безробіття відносно високе. Подібна ситуація і в деяких промислових центрах, як Дітройт. Там шість або й більше відсотків робочої сили незатруднені.

Ключеву позицію дальше займає споживач. Він дальше дуже осторожний. Оборотовий волюмен роздрібної торгівлі тому низький Загальна опінія така, що коли в найближчій будуччині споживач стане більше кулувати із наближенням сезонів Дня Подяки і Різдва, ринок напевно набере більшого розгону. Коли ж ні, так певний застій на теперішньому рівні продовжуватиметься.

М. Ч.

ТАЄМНИЦЯ „БУРШТИНОВОЇ КІМНАТИ"

II

Велика розвідка

Час минав... Кенігсберг, згідно з рішенням трьох держав - переможців, включено до СССР. Німців у переважній більшості виселено до Німеччини, а в місті з новою назвою, що не має під собою жадних історичних підстав, стали жити „совєтські люди".

Слідів „бурштинової кімнати" не траплялося ніде. Кільна разів поновлювали розшуки, але безуспішно.

Наприкінці 1949-го року в Калінінграді створюється комісія для розшуку музейних цінностей в складі архітектів, інженерів, науковців і „представників громадськости", за якою то фірмою звичайно приховуються поліційні чинники.

Спочатку обслідували, обмацали всі найбільш підозрілі пункти. Ніяких вислідів! Діяти так далі не було сенсу. Вирішили добувати хоч будь-які відомості, що дозволили б визначити напрям розшуків. Деякі, щоправда, скупі орієнтири пощастило витягнути з документів ,що потрапили в руки комісії. Потім прийшлося зв'язуватися з людьми, які могли дещо розповісти. Встановити ці зв'язки інколи було дуже тяжко. І все ж з часом комісія назбирала цінний матеріял.

Якийсь Адам Гроссас, литовець, бачив у січні 1945 року, як німці скинули в море, неподалік берега, скрині з якимсь вантажем. Гроссас запам'ятав це місце .Покликали нурців. Справді, на морському дні виявлено одинадцять важких скринь ,але були в них не бурштинові панно, а вже поржавілі деталі машин. Але бурштин і не міг би потонути в солоній воді, бо його питома вага 1,05-1,10.

Інший випадок. Комісії передано скляну пляшку з цидулькою, знайдену в колишньому мастку Еріха Коха. В тій записці чорним на білому стояло, що в мастку працювали воєннополонені, яких змусили робити в саду якісь сховища. Стояв підпис — ім'я і прізвище. Звичайно, записка зацікавила. Та чи залишився в живих її автор? І чи можна його розшукати? З величезним трудом розшукали і викликали до Калінінграду.

Колишній воєннополонений упевнено підійшов до місця, де працював колись під загрозою німецьких автоматів. За його словами, сховища являли собою широкі бетонові рури з покришками, закопані сторч у землю. Ці сховища знайшли, але... вони були порожні. Кох не встиг із них скористати або ж вибрав цінності перед утечею .

З уривків — нитки

Два роки тому комісія звернулась по допомогу в розшуках „бурштинової кімнати" та іншого музейного майна „до всього німецького народу". У відповідь комісія одержала дуже цінні матеріяли. Зокрема, знайшовся син того самого есесівського старшини Рінгеля, який ховав „бурштинову кімнату". Молодий Рінгель забажав „хоч в будь-якій мірі спокутувати" те, що вчинив його батько, який помер у 1947 році. Перед смертю колишній оберштурмбанфюрер розповів синові про свою участь в захованні не тільки „берштайнціммер", але й інших цінностей. Він назвав декілька місць, де це відбувалося. Три з них хлопець запам'ятав. Крім того ,в архіві покійного есесівця залишилися копії документів, зв'язаних з акцією „Бурштин". З цих документів і виявилося ,що бурштинові панно поховано в тайнику під якоюсь будівлею, яку опісля висадили в повітря.

З Москви негайно прибув професор Барсов. Він, хоч і не міг указати місце, де, за словами Роде, поховано якісь музейні цінності, але твердо пам'ятав, що було воно на вулицях — Штайндамм або Лянге Райге.

Як посвідчили декілька німців, що мешкали в Кенігсбергу, стара церква на Штайндамм у перших числах квітня 1945 року була зруйнована але не під час бомбардування чи обстрілу, а внаслідок якогось незрозумілого вибуху Комісія почала розкопи. Незабаром ківш екскаватора натрапив на якусь порожнечу. Однак, це був звичайний церковний підвал, в якому не знайшлося нічого, крім напівзотлілих домовин і кістяків.

Знову невдача, помилка? Так здалося спочатку... Але говорити про невдачу ще рано.

За якийсь час комісія одержала заяву совєтського офіцера запасу С .Ричкова, який після здобуття большевиками Кенігсберґу був командантом центрального району міста, де знаходиться теперішня Житомірська вулиця. Якось вліті чи восени до Ричкова звернувся співробітник командантури шофер німець дозволити йому покопатися під руїнами церкви на Щтайндамм, щоб пошукати нібито поховані там харчові продукти. Ричков зацікавився, звідки шофер має такі відомості.

— Люди бачили, як перед вашим приходом солдати привезли з королівського замку скрині з консервами, а потім поховали їх під церквою, — відповів Фран.

Командант розшуків не дозволив. Однак, незабаром після того, патрулюючи вночі свій район, Ричков зауважив біля руїн церкви на Штайндамм групу людей, які з його наближенням розбіглися. Вдалося затримати лише одну жінку, що виявилася німкенею Гертрудою Брандт .Вона призналась, що разом з іншими німцями шукали консерви.

На ранок біля руїн церкви знайшли дві порожні скрині. Але зовсім не з-під консервів. Поруч валялась вирізьблена з дерева голова оленя і старовинної роботи стілець з наліпкою, яка свідчила, що цей стілець походив з Катерининського палацу.

Ось про такі факти повідомив Ричков. Вони потверджують, що в церковних підземеллях є тайник. Що знаходиться в секретному бункері? Можливо „бурштинова кімната", яку прилучив Рінгель до раніше завезених туди експонатів

Дещо прояснюється

Уточнювали місця розшуків не тільки на Житомірській вулиці. За документами було відомо, що частину експонатів Пруського музею, а опісля київську збірку ікон вислав Роде до замку Вільденгоф. Чи залишилися вони там?

Пощастило знайти відповідь і на ті питання. Запаковані цінності пролежали в одній із віталень першого поверху замку до кінця січня 1945-го року. Потім їх перенесли в замкові підвали. 17-го лютого, напередодні приходу совєтських військ, есесівці підпалили замок. Полум'я дісталося й до підвалів, але частина скринь могла заціліти.

У серпні 1960 року в замку Вільденгоф ,що після війни опинився в кордонах Польщі, в її Ольштинському воєвідстві, поляки почали розкопи. Дещо з висновків комісії потверджується. Покищо знайдено металеві ризи з погорілих ікон. З експонатів Пруського музею знайдено старовинні медалі, статуетки ,печатку канцелярії Фридриха Великого.

У вересні 1944 року Роде доносив своєму безпосередньому шефові в Берліні: „Мистецька збірка, а також те, що Ви видали нам, тобто „італійці", цілком збереглися... Все лежало в замковому бункері. Ми загубили ключі від замкових дверей і тепер не можемо увійти в це приміщення".

Якщо навіть Роде знайшов ключі від бункеру, він навряд чи встиг евакуювати всю величезну збірку музею. А в цій збірці могли бути картини, пограбовані німцями з музеїв Харкова і Мінська. Бункера з залізними дверми покищо не знайдено. Обслідувано лише невеличку частину замкових підвалів.

За відомостями, одержаними від сина покійного Рінгеля і інших осіб ,музейні цінності треба шукати також і в підвалах колишнього Катедрального собору. Туди ж перенесено з головної вежі собору „срібну бібліотеку" — надзвичайно цінну колекцію історичних документів.

Розвідку проведено, координації відомі... Чому ж і досі не дісталися до тайників?

Засоби, люди...

Совєтський кореспондент пояснює невдачу розшуків технічними причинами. Церква на Штайндаммштрассе, пише він, займала площу приблизно 40 на 50 метрів. Потайний бункер знаходиться можливо на глибині до десятьох метрів. Рити підряд — немає сенсу. Довелося б підняти десятки тисяч кубічних метрів землі. Значить, треба не тільки екскаватора, але й потужного свердувального станка, який дозволив би наперед намацати тайник.

Розшукові операції на „об'єктах" вимагають різної методики і різних технічних засобів, але в усякому разі не аматорського підходу, який не може дати бажаних наслідків.

Шукати варто! Виявляються сліди щораз нових скарбів,

Два листи і клаптики пергамену

Комісія в справі розшуків одержала цього літа два листи: один — від німецького громадянина зі східньої зони Німеччини, другий — від совєтського громадянина з Литви, з Клайпеди

Колишній німецький вояк Ернст М. повідомляє, що в кінці лютого 1945-го року він перебував у районі форту Гольштайн, на захід від Кенігсбергу. Одного разу туди прибув транспорт з 10 - 12 автомашин, супроводжуваний кількома цивільними особами в тому числі жінкою, яку називали „фрав доктор". Цивільні заночували в Гальштайні. Із їх розмов з старшинами автор листа, який виконував обов'язки штабового гінця, довідався, що в машинах лежать скрині з мистецькими цінностями .

Ранком транспорт рушив далі ,в напрямкі порту Пілляв. Однак ,недалеко села Фірбрюдеркрут цивільні особи змушені були розвантажити дві - три машині і віддати їх якійсь військовій частині для евакуації поранених. Знятий з машини вантаж закопано в лісі. Незабаром Ернст М. має прибути до Калінінграду, щоб показати місце, де закопано скарби .

Автор другого листа, литовець А. Матутас має також дуже цікаві відомості про те, що навесні 1945 року німці закопали на косі Гельа у північно - західній частині Гданської затоки якісь мистецькі твори.

А ось перед нами — лише совєтський кореспондент, — вже не листи, а уривки стародавнього пергамену, на якому чітким, округлим почерком виписано латинські слова. Уривки дуже старого рукопису показував мені ленінградський архітект І. Марголін.

— Я знайшов ці клаптики в одній із зацілілих веж замку в Бальзі, першого замку, спорудженого орденом мечоносців на Балтійському узбережжі, — розповідає архі-

(Закінчення на стор. 4-й)

Мгр. Осип Губчак

У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ

(Спомини з 1928 - 30 рр.)

(4)

Українїст проф. Лев Цегельський звертав особливу увагу на письмові задачі, в яких конче мусіли бути „вступ, річ сама й закінчення". І якщо в моїй 30-літній кар'єрі журналіста - „фрі-лянсієра" була якась логіка, то це йому я завдячую. Латини вчив нас завжди усміхнений і зрівноважений проф .Михайло Соневицький, батько відомого композитора Ігоря. Ми так любили „Міся", що в імені кляси я просив батька, щоб дав нам його за господаря кляси. Думаю, що він не згадує лихим словом тої страшної сьомої „В", з якою чимало мав клопотів... Греки вчив нас проф .Тома Водяний, і це був дійсно тип учителя й вихованця. При науці уникав всяких дрібниць, що затемнюють суть речі, все мусіло бути коротко й ясно. Може це наставлення й причинилося до того, що латину з її ясним, прецизним ,правничим думанням і залізною вояцькою дисципліною, я більше полюбив ніж грєку, в якій мені виділося забагато аналізування- говорення, що й грецький комедіописець відмітив сатиричними словами: „аеро-батеси кай фліарія фліарейн", себто „в хмарах плисти й небелиці плести". На диво, цей учитель був переконаним монархістом і цитатами з клясичних письменників старався представити добрі сторони монархістичного правління. Він був автором книжки, яку довго приготовляв до друку й навіть в уривках читав її відомому етнографові Гнатюкові, коли цей приїхав на вакації до Тернополя (я був з батьком при тому читанні). Вона має свою вартість, як правдивий образ тих труднощів, які мусів перебороти селянський син ,щоб здобути вищу освіту й з нужди галицького села вибитися на краще суспільне становище. Називалася ця автобіографічна повість „Моя сповідь". Тверде життя того вчителя причинилося, певно, до того, що він ненавидів всяке пустомельство і нам впоював замилування до ретельної праці. Згадаю ще, що учителем математики був відомий композитор проф. Василь Безкоровайний.

Думаю, що годиться мені згадати й про директора гімназії ,мого батька. Про його педагогічну діяльність говорити не можу, бо батько свідомо уникав вчити мене й брата, щоб не було жадних підозрінь на якій „протекції". Але я хочу підкреслити цю рідкісну й цінну рису характеру батька як громадянського діяча :не гонився за громадянськими почестями, але й не відмовлявся, якщо цього вимагав громадський обов'язок. Бути головою управи Сирітського Захисту уважалося в Тернополі за велику почесть. Бо це товариство мало велику традицію, як фундація, заснована ще князем Острозьким, що був власником дібр і замку в Тернополі. На фундаційнім акті були підписи міщан, роди яких і досі живуть в Тернополі. Цей документ десь загубився, але відписи з великим пієтизмом переховували різні громадяни Тернополя. Я був дістав такий відпис від д-ра Б. Свистуна й передрукував в „Тернопільських Вістях", що появлялися в час німецької окупації як додаток до „Львівських Вістей"*

В 1920 р. большевики усунули з Захисту сестер монахинь і нещасні сироти опинилися без жадної опіки. Мусів ту опіку перейняти комітет під головуванням батька, а ця така невинна праця була тоді в очах большевиків небезпечною. Коли відносини з приходом польської окупації наладналися, батько передав головування кому іншому... Головою „Бесіди" став батько тоді, коли треба було вести з польською військовою владою затяжний й прикрий процес, щоб відібрати від неї будинок при вул. Панській, який вона забрала для свого вжитку. Коли будинок врешті відібрано і його залі репрезентативно оновлено, — батько зрікся головства... Коли засновано дівочу гімназію УПТ, батько був її першим директором. Наука відбувалася в пополудневих годинах в будинку бурси ім .о. Качали (пароха Медина, що своїм коштом уфундував цю бурсу). Отже після праці в мужеській гімназії — по обіді батько мусів таки добре поспішати, щоб з другого кінця міста на час прибути на другу працю, яку він за номінальну винагороду. Коли ця школа розрослася й стала на ноги, — директорство перейняв хтось інший...

Батько був секретарем мужеської гімназії, коли дир. Левицький був зложений важкою недугою пістряка, отже в останній рік життя дир. Левицького, батько фактично виконував усю працю управи гімназії і директура прийшла немов автоматично. Та й прийшла в тяжкий час, коли, як слушно зазначив в своїх споминах д-р Мацьків у „Свободі", становище директора гімназії було між молотом й ковалом: між натиском зі сторони польської окупаційної влади і між пробудженим рухом націоналістичної молоді.

Думаю, що про це я можу найбільше сказати. Я був членом організації, був молодим й жив почуваннями тієї молоді, але я був теж сином директора і я знав другу сторінку медалі. Польська влада насилала тоді до гімназії вчителів поляків ,не так для науки, як для слідження за тим, що говориться і що діється в школі. Вони й мали децидуючий голос на учительських конференціях. Зокрема зненавиджений нами проф .Войтонь, якого ми прозвали „храпя Хенрик", ставив справу дуже гостро: „Знішчиць єдностке, ратоваць сполеченьство", що в його розумінні значило рятувати громадянство від українського націоналізму, коштом знищення одиниць... І не знали й не могли знати ці ученики, що негодували може на батька за усунення зі школи, що в тому часі ,коли все місто спало, в одній вікні гімназійної канцелярії ще пізно поза північ світилося світло й там зажурений директор писав письма в обороні тих учеників, яких рішенням учительської конференції мусів усунути.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ. СКРІПЛЮЙТЕ ГОЛОС УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ, ПОШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" !

ПАМ'ЯТІ о. ТЕОДОРА БАНАХА

Наспіла сумна вістка з рідних земель Західньої України, що 17-го серпня ц. р. відійшов у вічність бл. п. о. Теодор Банах, довголітній парох Глинська біля Жовкви, а пізніше Доброгостова коло Дрогобича. Відійшов у вічність 81-літній старець, Христовий вірний слуга, який полишив по собі смуток у своїх найближчих і в серцях тих, для яких з посвятою трудився многі літа.

Прийшов він на сві у селянській, побожній сім'ї в Камінці-Липник, на приліску Півмливів равського повіту в Західній Україні. Його батько, хоч малоземельний селянин, але свідомий громадянин, післав сина до академічної гімназії у Львові, яку закінчив він іспитом зрілости 1902-го року. Теологію закінчив у Львові та Перемишлі в 1906 році. Оженившись з п. Софією, донькою о. Віктора і Іванни Сиротинських, прийняв в 1906 році св. Тайну священства з рук перемиського Владики, Кир Константина Чеховича. В початках був сотрудником в Желдці, Жовківського повіту, а по році перейшов на адміністрацію Глинська, біля Жовкви, де став парохом.

Він старався підтягнути своїх парохіян на вищий ступень духового життя та національної свідомости. Своєю працею в церкві, школі і поза школою, своїм пламенним словом, ревністю він допровадив до того, що парохія Глинсько почала вибиватися на перше місце під оглядом релігійної та національної свідомости. Бідна парохія Глинсько рішилася збудувати муровану церкву та школу. Повний запалу і енергії для Божої й народної справи о. Т. Банах старався заактивізувати не тільки населення своєї парохії, але також цілого повіту. Парохіяни Глинська гордилися своїм парохом, який працею для добра свого народу вибився на чоло провідної верстви повіту.

Релігійне, просвітянське, економічне, а навіть політичне життя повіту було його життям. Кожна читальня „Просвіти", нова кооперативна клітина в парохії, чи в повіті, кожний національний прояв життя, — це властиво часть його праці в користь свого стада. Як колись, ще як студент, не зражувався неудачами, і з запалом брався до праці над освідомленням своїх односельчан, Камінки Волоської, так тепер, як священик, з неменшим запалом і посвятою працював для загального добра. В такому дусі він старався виховувати й своїх найближчих. Не дивно, що його особа знаходила пошану в своїх, а ненависть у поляків.

Кілька літ перед другою світовою війною перенісся він на парохію Доброгостів коло Дрогобича. Хоч вже в старшому віці, то з неменшою енергією кинувся у вир праці в парохії й повіті. Радо спішив з духовною поміччю своїм сусідам чи як проповідник Божого слова, чи як сповідник у сповідальниці. Кожний прояв економічної, кооперативної, господарської, чи політичної дії в повіті захоплював його. Без його участи не відбулася жадна повітова нарада, жадні сходини, жадна акція для своїх громадян.

Коли на наші землі прийшла большевицька впада, він, хоч добре здавав собі справу з небезпеки для себе та своєї родини, рішився позістати зі своїм стадом, щоб підтримувати його на дусі, стояти на сторожі релігійних і національних почувань. Вірний своїм католицьким переконанням, він не піддався большевицькому натискові зірвати з Апостольським Престолом. Як правдивий воїн Христа волів вибрати заслання, чи навіть тортури й смерть, як зрадити Христа, зломати присягу вірности своїй законній Владі. За свою неустрашиму поставу в справі своїх католицьких переконань, його заарештували разом з його найближчими і засудили на десять літ примусових робіт та вивезли в тайги Сибіру.

Коли по відбутій каторзі вернувся, не дозволено йому осісти в своїй парохії Доброгостові. Він поселився в своїй давній парохії Глинсько, але не надовго. Большевицька влада наказала йому й ту місцевість покинути та шукати собі приміщення деінде, але не ближче, як сто кілометрів від Глинська.

Гостинне бойківське село Страшевичі коло Старого Самбора прийняло його, де він сповняв душпастирські функції пару літ для цього села й околиці, і де закінчив своє трудолюбиве життя. В Страшевичах спочили його тлінні останки на тамошньому парохіяльному цвинтарі, як одного з численних Христових ісповідників.

Полишив він там у смутку старенькy дружину Софію, яка ділила з ним долю і недолю під час його душпастирської праці і на засланні.

о. П. Ч.

● **Невідома жінка** в Мілвокі, Массачусетс, кинула на сенатора Джана Ф. Кеннеді склянку з горілкою, коли він їхав у відкритому авті до залі, де мав виголосити промову. Кеннеді обтер своє обличчя, зловивши склянку, і подав її особі, що їхала за ним.

Українець членом канадійської делеґації до Об'єднаних Націй

Рей Крівенс

Ще восени мин. року канадійський уряд призначив членом своєї делеґації в ОН українця Рея Крівенса, що його справжнє прізвище є Роман Кривоносюк і батьки якого живуть тепер в Оттаві в Канаді. Народжений у Станиславові в Західній Україні в 1923 році. Крівенс - Кривоносюк прибув ще малим хлопцем до Канади й освіту здобув уже в канадійських народних середніх і високих школах в Оттаві.

Під час другої світової війни Роман Кривоносюк служив у Канадійській Армії і в 1941 перейшов на службу в Королівській Канадійській Фльоті та брав участь в акціях та операціях цієї фльоти на Атлантійському і Тихому океанах в боях з німецькими підводними човнами. Під час цієї своєї військової служби він виконував дуже часто функцію перекладача. Після демобілізації почав службу в різних урядових департаментах канадійського уряду і в 1948 році був приділений до канадійської Дипломатичної Закордонної Служби і був членом канадійського посольства в Варшаві (Польща) в 1948—1950 рр., канадійської амбасади в Ріо де Жанейро у Бразилії 1951—1954 і високої комісії Канади у Преторії в Південній Африці в 1955-1957 рр. Після цього останнього призначення був приділений в склад канадійської делеґації до ОН у Ню Йорку. Крівенс - Кривоносюк володіє добре сімома мовами і відбув багато подорожей в різні країни світу. Під час своєї служби в Південній Африці він одружився з панною Юліяною Бранд, африканкою бурського походження. Разом із своєю дружиною і донькою Рей Крівенс живе тепер у Бронксвілл, Н. Й., звідки доїжджає до свого бюра в Об'єднаних Націях у Ню Йорку.

Мистець Віктор Цимбал прибув до Ню Йорку

Визначний український мистець Віктор Цимбал прибув з Буенос Айресу разом із своєю дружиною на постійне перебування до цієї країни. Після закінчення І-ої світової війни мистець студіював у Празькій Академії Мистецтва у відомого майстра чеської графіки проф. М. Швабінського і від 1928 р. перебував постійно в Буенос Айресі в Арґентині. Тут він був дуже активний як мистець - графік і вибився в цій ділянці на чільне між арґентинськими мистцями місце. Він працював не тільки для приватних фірм, але мав і державні замовлення. Одночасно мистець був активний і в українському житті, а його карикатури на актуальні політичні теми широко відомі. В Буенос Айресі він мав кілька власних виставок. Віктор Цимбал приїхав заходами організованих мистецьких кіл у Ню Йорку.

Український Літературно-Мистецький Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 28-го жовтня ц. р. щотижневий літературний вечір не відбудеться з огляду на Літературно- - Мистецький Ярмарок, який влаштовує ЛМКлюб в суботу, дня 29 жовтня ц. р. Виставка Надії Сомко, що відбувається тепер у приміщеннях ЛМКлюбу, буде в суботу закрита і доступна для відвідувачів тільки в неділю, дня 30 жовтня від год. 1-ої по пол., до год. 8-ої веч, в суботу 5 листопада від год. 9 до 10 вечора та в неділю 6-го листопада від год. 1-ої по пол. до 8-ої веч.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА, 11½ Вест 26-та вул., Ню Йорк, Н. Й., влаштовує Наукове Засідання Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом з доповіддю проф. Василя Чапленка: п. н. „Українська мова в Українській Державі 1917—20 рр." Засідання відбудеться в неділю 30-го жовтня 1960 р., о год. 6-ій веч. в приміщенні Академії. — Вхід вільний.

Керівництво Комісії

Короткі Вістки

● **В англійській військовій оркестрі,** стаціонованій на летунській базі Англії в Сінґапур на Маляях, 10 музикантів-вояків заявило, що вони належать до релігійної секти Свідки Єгови, яка забороняє їм служити у війську. Їх арештували, але покищо не поставили перед військовий суд, лише звернулись до їх батьків, щоб ті вразумили своїх синів. Англійська влада стежить за двома „місіонарами" тієї секти, які бунтують англійських вояків, намовляючи їх до відмови від військової служби.

● **В Італії,** в ресторані під час вечері в містечку Вістербо, дістав атаку серця комуністичний парляментарний посол Вальтер Авдізіо, який повісив головою вділ Беніта Муссоліні наприкінці другої світової війни.

● **До Ізраїлю** прилетіли 2 великі літаки з 125 керівними жидівськими діячами з ЗДА. Вони приїхали туди на двотижневі відвідини задля перевірки, як переводиться акцію спроваджування і поселювання жидів в Ізраїлі, ведену коштом американсько-жидівської громади. Цю подорож фінансує Юнайтед Джуїш Аппіл, керівна організація.

● **На Філіппінах** відбулась урочистість у честь 16-х роковин висаду генерала МекАртура в затоці Лейт, чим започатковано визволення Філіппін з-під японської окупації. Державний секретар Фелікеберто Серрано заявив з тієї нагоди, що Філіппіни залишаться вірні союзові з Америкою задля поборювання світового комунізму.

● **Унія Американських Гебрейських Конґреґацій** передбачає що коло 2,000-го року зникне в цілому світі всяке расове упередження і не буде сеґреґаційної проблеми. На думку делеґатів цієї конґреґації не буде в 2,000 році всеї. Ці жидівські конґреґації мають у ЗДА і в Канаді один мільйон вірних. Пані Ф. Д. Рузвелт передбачає, що жиди будуть кандидувати на президента і будуть вибрані.

● **Представники** обидвох партій, демократичної і республіканської, заявляють, що вони не прикладають великої ваги до різних опитувань всіляких аґенцій, бо ті передбачення з опитувань, як виявили вислідИ давніших виборів, дуже рідко справджуються.

Таємниця „Бурштинової кімнати"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

текст. Клаптики перґамену лежали серед каміння, що завалило вхід до підвалу... Відомо, що в Бальзі була бібліотека старовинних рукописів і архів мечоносців. Надзвичайної вартости історичні документи треба відшукати, щоб врятувати від загибелі.

Марґолін вважає, що треба негайно ж перевести повторне обслідування теренів колишніх мастків Ґерінґа і Коха. Адже там зустрічалися з загадками, які і не вдалося розкрити. Наприклад, у підвалі мастку Ґерінґа знайшли закопану на малій глибині дешеву садову статую. Навіщо було її ховати? Чи не маскувала ця статуя доступу до якогось сховища із справжніми цінностями?

Досі шукають...

За документальними даними, що фіґурували на Нюрнберґському процесі, відомо й про інші мистецькі скарби вивезені гітлерівцями до Східньої Прусії. З Києва — не тільки збірку дорогоцінних ікон, але й картин малярів голляндської, італійської та німецької шкіл, а також величезну колекцію ґравюр. З Харкова — декілька вагонів музейних експонатів, в тому числі картини західньоевропейських малярів. З Мінська — велику збірку картин 18 століття, колекції порцеляни і старовинних меблів. З Вильна — стародавні церковні дзвони мистецької роботи.

Значну частину цих культурних багатств грабіжникам не вдалося переправити далі на Захід. Їх поховано на теренах Кеніґсберґу та його околиць і на сусідніх обширах Польщі.

Совєтський кореспондент, який на місці познайомився з перебігом розшукових робіт, запевняє, що аж тепер вступили вони у вирішальну стадію.

В. С-ко

В Австрії — криза уряду

Відень. — Австрійський канцлер Юліюс Рааб зголосив на руки президента Адольфа Шерфа димісію цілого уряду, яка прийшла внаслідок непогодження між двома керівними австрійськими партіями — Народньою партією і Соціялістичною — щодо бюджету на найближчий рік. Ці дві партії становлять від кінця останньої війни завжди урядову коаліцію. Вибори з травня мин. року дали Народній партії переваґу всього тільки на 1 посольський мандат і спір за поділ впливів в уряді тривав між двома партіями кілька місяців. Тепер остаточно ця коаліція розпалась. Канцлер Рааб урядує покищо далі, але гадають, що парлямент буде розв'язаний і будуть розписані нові вибори.

Президент Айзенгавер в Дітройті

17 жовтня прибув до Дітройту президент Айзенгавер відвідати виставку найновішої продукції автомобілів у величавій Кобо Голл. Після привітання на летовищі президент переїхав до готелю Шератон Кеділлак і звідтіля при многотисячній публіці, яка ентузіястично вітала „Айка", від'їхав до будинку Ситі-Ковнті, де мейор міста Дітройту Міріяні вручив йому ключі міста. При переїзді вулицями міста у відкритім автомобілі, президент відповідав з усміхом на бурхливі привітання мешканців Дітройту. Вечором о год. 6:30 президент відвідав виставку автомобілів, де численно зібрана публіка вітала його довготривалими оплесками. В часі побуту в Дітройті президент виголосив дві промови, одну в часі привітання в будинку Ситі-Ковнті, другу на прийнятті в Кобо Голл, і та була передавана на телевізійних програмах. В промовах президент підкреслив вимогу чистих і об'єктивних виборів, займався справами економіки країни та звернувся з апелем до співпраці зорганізованої праці з працедавцями.

Величаву виставку автомобілів відвідало досі коло 700,000 осіб.

(О. М.)

Передбачають, що 67 мільйонів американців будуть голосувати

Вашингтон. — Стейтові і політичні фахівці передбачають, що цього року з усіх управнених до голосування 84 мільйонів виборців голосуватимуть 67 мільйонів, що буде на 5 мільйонів більше, як в 1956 році, коли відданих голосів було 62,027,000. Ці передбачення зроблені на основі реєстрації і на основі звичаїв, які панують в тих стейтах, в яких немає примусової реєстрації. Статистичне бюро обрахувало, що 107 мільйонів американців мають право голосування на основі віку, вимаганого в окремих стейтах до голосування. В 1956 році коло 60% тих американців, які були у виборчому віці, скористали зі своїх громадянських прав. Деякі оптимісти передбачають, що цього року 70 мільйонів виборців скористають із своїх громадянських прав. Вони так думають тому, що цього року є більше зацікавлення виборами, ніж це було в 1956 році, коли змагалися за президентуру Айзенгавер і Стівенсон. В 1948 році відданих голосів було 46,000,000; в 1952 — 61,551,919 а в 1956 році — 62,027,040.

Плянують випустити приватний комунікаційний сателіт

Вашингтон. — Американська Телефонічна і Телеграфічна Компанія звернулася 21 жовтня з просьбою до Федеральної Комунікаційної Комісії про дозвіл випустити пробний приватний коммунікаційний сателіт понад Атлантиком. Компанія плянує випустити цей сателіт до одного року. Цей сателіт був би надавчою стацією в космічних просторах і мав би передавати телефонічні розмови, телевізійні передачі та інші форми комунікації між ЗДА і Европою. Це має бути перший приватний комунікаційний сателіт, і це буде перша проба використати сателіт як комунікаційний приватний засіб. Компанія „Белл Систем" плянує впродовж 5-років мати нормальну комунікацію за допомогою сателітних станцій в космічних просторах. В просторах мають бути від 30 до 50 сателітів-стацій, і тоді можна буде передати до Европи річно коло 100,000,000 телефонічних розмов. Перший комунікаційний сателіт має коштувати коло $50,000,000.

Міні домагається реформи податкової структури

Вашингтон. — Голова Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Орґанізацій Джордж Міні домагається зреформувати податкову структуру ЗДА таким способом, щоб збільшити д[о] державної скарбниці вплив на $17,700,000,000 річно, збільшуючи жадних податків. Міні вислав листи до обидвох кандидатів на президента разом із 118-сторінковою книжкою, в якій говориться про нерівномірний розподіл прибуткових податків, бо від різних родів прибутків платиться різні податки. Міні твердить, що найбільше податків платять ті особи, які живуть тільки з заробітної платні. „Менші податкові ставки платять ті, які мають різні дивіденди, а ще менші є ставки від капіталів", — пише Міні. Фахівці від податків звертають увагу, що коли б скасувати податкові привілеї промисловців, то це недобре могло б відбитися на промислі, бо тоді були б менші промислові інвестиції. Промисловці дістали зменшення податків, як заохоту до вкладання капіталів у свої підприємства.

Китайські комуністи прославляють большевиків, як лідерів комунізму

Москва. — Чотири найвидатніші китайські комуністи — Мао Тсе-тунґ — лідер партії, Лію Шао-чі — „президент" комуно-китайської держави, прем'єр Чу Ен-лай і маршал Чу Тег переслали депешу Леонідові Брежневу і Нікіті Хрущову з прославлюванням Совєтського Союзу, як „надхненника" і лідера світового комунізму". Формально — ця депеша китайських комуністів прийшла у відповідь на депешу від московських большевиків з нагоди 11-х роковин комуно-китайського режиму. Коментатори звертають увагу, що китайські комуністи чекали з своєю відповіддю понад три тижні, з 1 жовтня ц. р., обмірковуючи зміст своєї відповіді. Китайські комуністи підкреслюють конечність солідарности всіх комуністів і прославляють здобутки світового комунізму. Західня преса, коментуючи цю подію, припускає, що між московськими і китайськими комуністи прийде знову до замирення й припинення їхнього спору на тлі інтерпретації творів Маркса-Леніна. Успіхи большевиків в поширюванні впливів СССР у світі буцім-то переконали пейпінґських володарів, що дійсно мирними способами, а не конче тільки війною можна дійти до здійснення комуністичних цілей.

● **Колишній нюйоркський губернатор Томас Дюї** і республіканський кандидат на президента в 1948 р. заявив, що він не хоче передбачати, хто виграє цьогорічні президентські вибори, бо в 1948 році всі передбачали його перемогу, а він програв вибори до Гаррі С. Трумана незначною більшістю. Але Дюї гадає, що цього року ніхто з кандидатів не матиме надто великої більшости.

Спорт

ФУТБОЛЬНІ АТРАКЦІЇ НАСТУПНОЇ НЕДІЛІ

Филаделфійський „Тризуб", чемпіон ЗДА на 1960 рік, гратиме свої перші мистецькі змагання цього сезону в Ню Йорку на наступну неділю проти Інтер. Клюбу. Тоді, коли УСК Ню Йорк виїжджає на змагання до Шіцен Парку в Норт Берґен, де зустрінеться з німецьким клюбом Ф. К. Гота, декілька бльоків від Українського Стадіону на грищі Інтер Клюбу, гратиме „Тризуб" у значно зміцненому складі свої перші змагання на терені Ню Йорку вже після здобуття Чаші ЗДА. Филаделфійці матимуть у своєму складі нових змагунів з Арґентини в особах Носа, Манджіні, та бувшого змагуна Кольомбо середущого помічника Віні. Разом з Ногою, та Кравцем „Тризуб" матиме у своїй одинадцятці п'ятьох „арґентинців". Противники „Тризуба" — Інтер Клюб теж посягнув по таланти у футболі до Арґентини і в його складі будуть грати три змагуни з Арґентини в додатку до дуже добрих змагунів, спроваджених з Італії. Італійці Джіяконі, Бердетто, Кандаль та Яян (воротар) це дуже добрі змагуни італійської екстра кляси. Арґентинці Андраде, Віска та Сасіян зустрінуться з українськими „арґентинцями" в завзятому змагу за чемпіонат. Ці дві дружини є під цю пору найповажнішими претендентами на звання першуна Американської Ліґи. Після невдачі з Польськими Соколами попередньої неділі „Тризуб" мусить совісно попрацювати, щоб не дати собі вибити з рук, чи ніг, панування в професійній лізі.

УСК Ню Йорк має в наступну неділю нелегку переправу у змагу Великої Десятки Н. А. Ф. Ліґи проти „Готи", яка є досить твердою командою. Ці змагання відбудуться на грищі „Готи" в Шіцен Парку в Норт Берґен, куди доїзд зовсім легкий автобусами з Порт Авторіті. Початок обидвох змагань о год. 2.30 по полудні.

в. с.

● **Нікіта Хрущов** несподівано відвідав в минулу неділю Спортовий палац, на сцені якого виступав американський балет. Хрущов палко оплескував американських балетних артистів і після вистави запросив їх репрезентантів на вечерю. На вістку про те, що Хрущов іде на виставу американського балету, викликано туди телефонічно американського амбасадора Томпсона, який не встиг навіть переодягнутись із сірого спортового вбрання. Американський балет виступав із виставами також у Ленінґраді, Тбілісі і Києві, роз'їжджаючи у програмі міждержавної культурної виміни.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, повідомляє, що Збори відбудуться в суботу, 29-го жовтня 1960 р., в год. 7:30 веч., у Січовім Домі, під ч. 508 18-та Еве. Проситься членів прибути та вирівняти свої чл. вкладки. — Управа.

Посмертні згадки

Іван СТАХУРА і його 5-літній синок Михайло Стахура, члени Т-ва „Сокіл", Від. 218 в Кембел, Огайо, згинули трагічно в автомобілевій катастрофі дня 18 жовтня 1960 р. Батькові було 45 років життя. Жінка покійного і мати Михася, Маргарета, осталась жива в цій катастрофі, але лежить у шпиталі в дуже критичному стані. Покійні полишили у великому горю, як вже згадано, жінку-маму в шпиталі і 11-літнього сина-братчика Теодора, що в час катастрофи перебував у школі. Покійний Іван оставив ще горем прибиті матір Марію, дві сестри — Павлину і Ольгу, двох братів — Стефана і Михайла, шваґрів — Франка і Домініка, стрийка Стефана, стрийну Розалію та кузинів. Похорон відбувся в суботу, 22 жовтня 1960 р., з похоронного заведення до української православної церкви св. Петра і Павла, а відтак на церковний цвинтар при великому здвизі людей. — Вічна Їм Пам'ять!

С. Бурий

Макар СИДОРЕНКО, член Т-ва Івана Франка в Плейнфілді, Ню Джерзі, Від. 372, помер 19 жовтня 1960 року по довгій і важкій недузі, проживши 69 років. Уродженець Полтавщини, Україна, до Америки прибув 1950 року, а до УНСоюзу вписався 1952 року. Полишив в смутку дружину Марію, три доньки — Наталку, Галину і Любу, трьох зятів та чотирьох внуків. Похорон відбувся 22-го жовтня 1960 року при участі родини, знайомих та членів Православної церкви в Бавнд-Бруку, Н. Дж. — Вічна Йому Пам'ять!

Д. Ґ., секретар

Іван БЛАП, член 401 Від. в Сайкевіл, Па., помер дня 15 жовтня 1960 р. в домі старців в Пунксітавней, Па. Покійний походив із села Горбоґвардань, Закарпатська Україна. До УНСоюзу вступив в листопаді 1924 р. Прожив самотнім 75 літ. Похоронений дня 17 жовтня на греко-кат. цвинтарі в Сайкевіл, Па. Горе оплакують його брат з дружиною. — Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Люлька, секр.

ТАРЗАН, ч. 4544. Біла люди на зімліла.

Нума не витримав люті мавполюда, і тепер дикий виклик переможця покотився по рівнині!

Після кількох секунд споторені риси Тарзана злаґідніли, і він спокійно сховав свій ніж.

Тепер він звернувся до білої людини, але бідний чоловічина зпепритомнів.